

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ФАКУЛЬТЕТ соціально-психологічної освіти та управління

КАФЕДРА аналітичної економіки та менеджменту

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ**

Освітній ступінь магістр
(назва ступеня вищої освіти)
Спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва)
Освітня програма «Ефективність захисту соціально-економічних систем» від 31.08.2020 № 649
(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)
Статус навчальної дисципліни: вибіркова
(обов'язкова або вибіркова)
Мова навчання: українська

Форма навчання заочна
(денна/заочна)

у 2020/2021 навчальному році

Плани семінарських (практичних) занять
обговорені та схвалені на засіданні
кафедри аналітичної економіки та
менеджменту
протокол від «30» серпня 2020 р.,
протокол № 21
Керівник кафедри
д.е.н., професор

_____ **Олена ПАРШИНА**
(підпис)

Дніпро – 2020

Актуальні проблеми розвитку соціально-економічних систем // Плани семінарських (практичних) занять для денної/заочної форми навчання. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. – 10 с.

РОЗРОБНИК(-И):

Фісуненко Н.О. – кандидат економічних наук, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту факультету соціально-політичної освіти та управління Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ТЕМА 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ. НАУКОВИЙ ТА АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

1. Основні тенденції соціально-економічного розвитку України.
2. Вплив світової кризи та антикризова стратегія її соціально-економічного розвитку.
3. Використання світових рейтингів для визначення пріоритетних напрямів розвитку країни
4. Порядок здійснення наукового дослідження. Поняття, функції та структура програми дослідження
5. Сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття. Знати як формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. Знати як організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення. Використовувати на практиці ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень. Вміти приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень та застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

Завдання для самостійної роботи до Теми 1:

1. *Підготувати реферативне повідомлення та презентацію на тему:*
Наукове, правове та управлінське забезпечення суспільних перетворень, посилення їх соціальних перетворень.
Динаміка світової фінансово-економічної кризи та її вплив на Україну.
COVID-19 наслідки для економіки країни.
Розвиток ринку праці: особливості та перспективи.
Особливості захисту соціально-економічних систем.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

1. Провести аналітичні дослідження на тему «У якому напрямку економіки сьогодні працюють науковці України?»
2. Провести аналітичні дослідження на тему «У якому напрямку економіки сьогодні працюють науковці Європи?»
3. Провести аналітичні дослідження на тему «У якому напрямку економіки сьогодні працюють науковці Америки?»

ТЕМА 2. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФАКТОРІВ І ДОВГОСТРОКОВІ ТРЕНДИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

Семінарське заняття № 2 – 2 год.

План

1. Тренди української економіки: крізь призму сировинної спеціалізації
2. Головні тренди розвитку світової економіки та особливості їх впливу на динаміку сукупної пропозиції.
3. Розвиток сукупної пропозиції в Україні та загальносвітові тренди.
4. Фактори і тренди зростання економіки України в умовах глобалізації.
5. Інтегровані моделі прогнозування економіки України

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття. Знати як визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів. Вміти розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень. Застосовувати на практиці прогнози та наслідки змін внутрішнього та зовнішнього середовища. Вміти забезпечувати захист соціально-економічних систем в мінливих умовах зовнішнього середовища.

Завдання для самостійної роботи до Теми 2:

1. Підготувати реферативне повідомлення та презентацію на тему:

Цільовий макроекономічний сценарій прискореного економічного зростання в Україні

Комплекс моделей моніторингу ключових макробалансів в економіці України

Європейський досвід протидії макроекономічним дисбалансам

Макроструктурні чинники економічних криз в Україні

Тренди української економіки: крізь призму сировинної спеціалізації

Індивідуальні завдання до Теми 2:

1. Підготувати тези доповіді за проблемними питаннями
Україна: довгостроковий тренд та можливі перспективи у глобальному світі.
Монетарна підтримка економічної динаміки в Україні.
Моделльні оцінки впливу монетарних факторів на економічне зростання в Україні.

ТЕМА 3. АНАЛІЗ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Семінарське заняття № 3 – 2 год.

План

1. Особливості інвестиційних проектів.

2. Розроблення методичного інструментарію оцінки ефективності їх варіантів і обґрунтованого вибору.

3. Принципи оцінювання інвестиційних проектів. Ефективності капітальних вкладень.

4. Фактор ризику. Принцип позитивності й максимуму ефекту фактор ризик. Коефіцієнт економічної ефективності. Принцип облік фактору часу.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття. Знати як організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення. Використовувати на практиці соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень. Вміти оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді. Застосовувати на практиці аналіз статистичних даних, науково-аналітичні матеріали, необхідних для вирішення комплексних економічних завдань.

Завдання для самостійної роботи до Теми 3:

1. Підготувати реферативне повідомлення та презентацію на тему:
Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації
Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів інноваційних компаній
Економічні та соціальні аспекти управління інвестиційною діяльністю.
Оцінювання економічної ефективності інноваційних рішень

Індивідуальні завдання до Теми 3:

1. Підготувати інвестиційний проект за будь-яким напрямом та розрахувати ефективність інвестицій.

ТЕМА 4. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Семінарське заняття № 4 – 2 год.

План

1. Управління ризиками. Методологія формування результативної системи управління ризиками.

2. Обґрунтування цільової спрямованості діяльності підприємства.

3. Критерії результативності залежно від вимог суб'єктів зовнішнього середовища.

4. Дослідження та оцінка якісних параметрів методів управління ризиками.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття. Знати як оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. Знати розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності. Вміти

розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем. Застосовувати на практиці ефективні способи захисту соціально-економічних систем.

Завдання для самостійної роботи до Теми 4:

1. *Підготувати реферативне повідомлення та презентацію на тему:*
Реалізація напрямків діагностики ризику на різних рівнях
Механізм діагностики діяльності підприємства з урахуванням ризику
Діагностика функціонування економічних систем з урахуванням фактору ризику

Індивідуальні завдання до Теми 4:

1. Прості оцінку загального галузевого та регіонального ризику соціально-економічних систем

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь перший (магістр) Спеціальність 051 «Економіка»
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

на 2020/2021 навчальний рік

Рекомендована література до теми 1:

1. Blank I. A. (2001) The Investment Management. Kyiv: El'ga-N, NikaTsentr (in Ukrainian).
2. Vazhynskyi S. E., Sukharevskyi I. V., Sukharevskyi I. O. 3-D radomeenclosed aperture antenna analyses and Far-Side radiation Antennas and propagation. volume 58, number 9, sept. 2010. P. 2843-2849.
3. Каламбет С.В. С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
4. Національні моделі економічних систем: навч. посіб. Київ. КНЕУ. 2010. 319 с.
5. С. Е. Важинський, Т І. Щербак. Методика та організація наукових досліджень. Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
6. Ю. П. Тарелкін, В. О. Цикін. Методологія наукових досліджень Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 194 с.

Рекомендована література до теми 2:

1. А. С. Полянська Ситуаційний підхід у формуванні концепції розвитку промислових підприємств: монографія Івано-Франківськ: Факел, 2012. 214 с.
2. Боднар О. В. Ситуаційний менеджмент: навчальний посібник Київ. ЦУЛ, 2010. 326 с.
3. Брагінець А. М. Еволюція предмета і завдань функції управління «моніторинг» та її координація з економічним аналізом. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. №10. С. 8-21.
4. Василенко В. О. Ситуаційний менеджмент: навчальний посібник. Київ. ЦУЛ, 2005. 372 с.
5. О. М. Таран-Лала. Функціонування соціально-економічних систем: теорія та практика : монографія. Полтава. ПУЕТ. 2016. 332 с.
6. Панкратова Л. А. О. П. Ратушна, О. Д. Підлубна. Формування інформаційних потоків про фінансові результати діяльності для потреб системи управління. *Актуальні проблеми економіки*, 2014. №10. С. 481-489.

Рекомендована література до теми 3:

1. Алимов О. М. Структурно-динамічна оцінка потенціалу інноваційних та організаційно-економічних змін. *Економіка промисловості*. 2010. № 1. С. 3–14.
2. Богуславська С. Інвестиційна діяльність на сучасному етапі розвитку економіки регіону. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. № 1(56). 2013. С. 161–168.
3. Боднар О. В. Ситуаційний менеджмент: навчальний посібник Київ. ЦУЛ, 2010. 326 с.
4. Майорова Т. Результативність іноземних інвестицій у соціальну сферу регіонів України: доповідь. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=641>
5. Фісуненко Н.О., Галич Є.Г. Теоретичні засади оцінки ефективності інвестиційних проектів. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. Вип. 1(1). С. 228-231. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaeiv_2013_1_1_50

Рекомендована література до теми 4:

1. Боднар О. В. Ситуаційний менеджмент: навчальний посібник Київ. ЦУЛ, 2010. 326 с.
2. Брагінець А. М. Еволюція предмета і завдань функції управління «моніторинг» та її координація з економічним аналізом. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. №10. С. 8-21.
3. Національні моделі економічних систем: навч. посіб. Київ. КНЕУ. 2010. 319 с.
4. О. М. Таран-Лала. Функціонування соціально-економічних систем: теорія та практика : монографія. Полтава. ПУЕТ. 2016. 332 с.
5. Сявавко, М. С. Нечітко-інтервальні методи оцінки ризику та ентропії поведінки соціально-економічної системи. *Економічна кібернетика*. 2006. № 3-4(39-40). С. 53-61

Протокол від «30» серпня 2020 р. № 21.

Керівник кафедри

Олена ПАРШИНА

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Механізм діагностики діяльності підприємства з урахуванням ризику
2. Діагностика функціонування економічних систем з урахуванням фактору ризику
3. Управління ризиками. Методологія формування результативної системи управління ризиками.
4. Обґрунтування цільової спрямованості діяльності підприємства.
5. Критерії результативності залежно від вимог суб'єктів зовнішнього середовища.
6. Дослідження та оцінка якісних параметрів методів управління ризиками.
7. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації
8. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів інноваційних компаній
9. Економічні та соціальні аспекти управління інвестиційною діяльністю.
10. Оцінювання економічної ефективності інноваційних рішень
11. Особливості інвестиційних проектів.
12. Розроблення методичного інструментарію оцінки ефективності їх варіантів і обґрунтованого вибору.
13. Принципи оцінювання інвестиційних проектів. Ефективності капітальних вкладень.
14. Фактор ризику. Принцип позитивності й максимуму ефекту фактор ризик.
15. Коефіцієнт економічної ефективності. Принцип облік фактору часу.
16. Україна: довгостроковий тренд та можливі перспективи у глобальному світі.
17. Монетарна підтримка економічної динаміки в Україні.
18. Модельні оцінки впливу монетарних факторів на економічне зростання в Україні.
19. Цільовий макроекономічний сценарій прискореного економічного зростання в Україні
20. Комплекс моделей моніторингу ключових макробалансів в економіці України
21. Європейський досвід протидії макроекономічним дисбалансам
22. Макроструктурні чинники економічних криз в Україні
23. Тренди української економіки: крізь призму сировинної спеціалізації
24. Тренди української економіки: крізь призму сировинної спеціалізації
25. Головні тренди розвитку світової економіки та особливості їх впливу на динаміку сукупної пропозиції.
26. Розвиток сукупної пропозиції в Україні та загальносвітові тренди.
27. «Великий торговельний колапс» глобальної торгівлі

28. Фактори і тренди зростання економіки України в умовах глобалізації.
29. Інтегровані моделі прогнозування економіки України
30. Механізми розвитку наукового потенціалу
31. Етапи розвитку наукового потенціалу
32. Надійність як сфера інтересів теорії управління соціально-економічними системами
33. Фундаментальні характеристики системи
34. Базисні системні параметри та закономірності
35. Категоріальний аналіз теоретико-системних досліджень
36. Умови функціонування систем у відповідності до реалізації принципів і функцій управління
37. Функції, необхідні для збереження соціально-економічних систем.
38. Врахування ситуаційних чинників у формуванні та вдосконаленні механізмів управління на підприємстві.
39. Місце економічної безпеки в управлінні підприємством.
40. Поняття організаційного проектування. Вибір організаційної структури управління підприємством.
41. Поняття реорганізації підприємства. Передумови реорганізації підприємства
42. Поняття моніторингу. Аналітична діяльність.
43. Гнучкий бюджет як інструмент сценарного планування.
44. Сценарне планування в умовах сучасного управління. Поняття сценарного планування.
45. Сучасні концепції та моделі розвитку соціально економічних систем
46. Надійність як сфера інтересів теорії управління соціально-економічними системами
47. Фундаментальні характеристики системи
48. Базисні системні параметри та закономірності
49. Категоріальний аналіз теоретико-системних досліджень
50. Умови функціонування систем у відповідності до реалізації принципів і функцій управління